

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران تشریح کرد

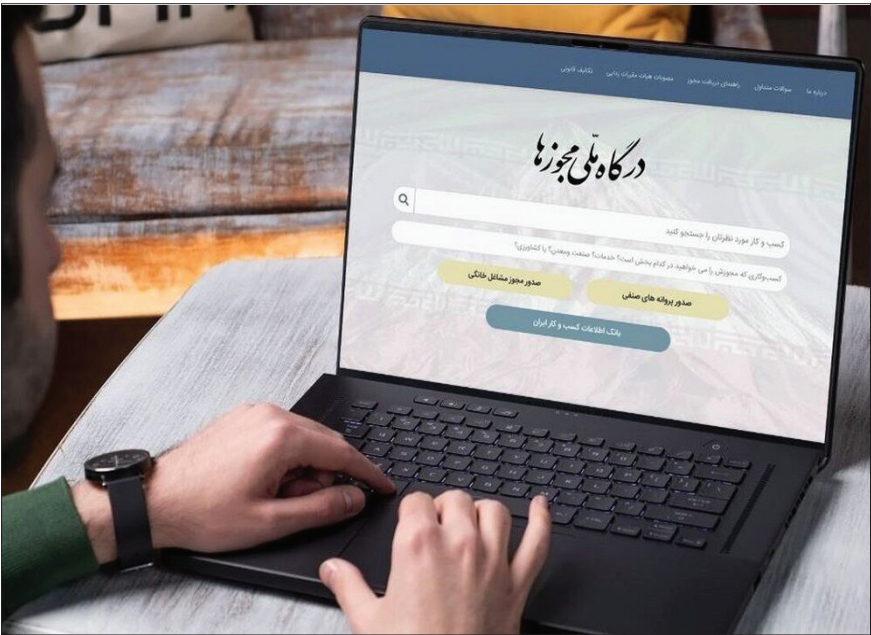
تأثیر مثبت درگاه ملی مجوزها در بهبود فضای کسب و کار

این درگاه و با تجمیع تمامی مجوزهای مربوط به صنوف و رشته‌های مختلف شغلی در یک سامانه، دیگر از یک فرایند بوروکراتیک اداری پیچیده و زمان بر خبری نیست. حمیدرضا صالحی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران در گفت‌وگو با «آتی‌نو» تأثیرات درگاه ملی مجوزها بر بهبود فضای کسب و کار کشورمان را تشریح کرده که در ادامه می‌خوانید.

با آن روبه‌رو هستیم، همین مسائل است. تا زمانی که افراد احساس کنند از طریق یک مجوز امتیاز خاصی دارند که می‌توانند از آن منتفع شوند، نمی‌توانیم به یک اقتصاد پویای شکل گرفته بر مبنای خلق ارزش افزوده، دست پیدا کنیم. به عنوان مثال شاید برای یک سازنده مسکن، زمین دارای ارزش زیادی باشد، اما برای یک صنعتگر نباید ملک کارخانه ارزشمندتر از فناوری، تجهیزات و نیروی انسانی باشد. همچنین در زمینه تولید اگر یک مجوز اعتبار خاصی برای فرد ایجاد کند، مشکل ایجاد می‌شود. فضای اقتصادی باید به سمتی هدایت شود که انجام کار خلاقانه منتج به ارزش افزوده برای اقتصاد کشور، محور قرار گیرد. در چنین فضایی، قدر مسلم رشد اقتصاد پایدار در کشور محقق شده و بیکاری از بین می‌رود.

• یکی از مهم‌ترین موانع موجود بر سر راه تولیدکنندگان، قیمت‌گذاری دستوری در صنایع مختلف است؛ تبعات ادامه این سیاست چیست؟ در زمینه قیمت‌گذاری دستوری می‌توان گفت؛ همه اصول اقتصادی و تجربیات گذشته اثبات کرده‌اند که قیمت کالاها باید براساس نرخ‌های جهانی و طبق عرضه و تقاضا کشف شود. در مقابل، اعمال قیمت‌گذاری دستوری در بازارها، باعث به هم خوردن توازن و از بین رفتن تعادل می‌شود.

• در حال حاضر برخی محصولات در بورس کالا عرضه می‌شوند و دیگر قیمت‌گذاری برای آن‌ها انجام نمی‌شود، این موضوع چه تأثیری دارد؟ وقتی محصولی را در بورس کالا عرضه می‌کنیم، یعنی قواعد بازار آزاد و رقابت را پذیرفته‌ایم. پس سیاست‌گذاران در حوزه تنظیم بازار باید جهت سیاست‌گذاری صحیح برای تعادل بخشی به عرضه و تقاضای کالاها اقدام کنند. این امر باعث می‌شود تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان براساس مؤلفه‌های واقعی اقتصاد و در بستر شفاف بورس به دادوستد بپردازند.



در صورتی که باید دستیابی به این موارد پایه‌ای آسان باشد. حال اگر آن‌ها نیز آماده شود، یک کارآفرین یا کارفرما باید به دنبال انبوهی از مجوزها برود. درگاه ملی مجوزها تا حدود زیادی تمامی این امور را تجمیع کرده، اما باز روند گرفتن تک‌تک آن‌ها برای افراد بسیار طول می‌کشد و بعضاً با پیچ‌وخم‌های اداری مواجه می‌شود. بنابراین مقتضی است در کنار سایر تسهیلات در نظر گرفته شده، این موانع نیز از سر راه کارآفرینان برداشته شود.

• در گذشته دریافت برخی مجوزها برای افراد یک نوع موفقیت تلقی شده و آن‌ها مجوز خود را به فروش می‌رسانند؛ چرا چنین فرهنگی در فضای کسب و کار کشورمان باب شد؟ دقیقاً یکی از مشکلاتی که از نظر فرهنگی در حوزه اقتصاد

بهبود فضای کسب و کار از شاخص‌های مهم اقتصادی برای سنجش وضعیت آزادی‌های اقتصادی در یک کشور محسوب می‌شود. در زمان فعالیت برخی دولت‌های گذشته، ایران وضعیت مناسبی در زمینه این شاخص‌ها نداشت، اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم و اقدامات انجام‌شده، شاهد بهبود رتبه کشور هستیم.

توسعه «درگاه ملی مجوزها» یکی از مهم‌ترین کارهای صورت گرفته برای بهبود فضای کسب و کار در کشور است. از طریق



• یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های همیشگی فعالان اقتصادی، بهبود فضای کسب و کار بوده است. دولت سیزدهم با ایجاد درگاه ملی مجوزها، سعی داشته در زمینه اعطای مجوز فعالیت‌های گوناگون یک وحدت رویه به وجود آورد و به نوعی این کار را تسهیل کند. شما این کار را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در دهه ۹۰ مسیری که برای بهبود فضای کسب و کار طی شده بود، به‌طور کلی با حالتی که انتظار می‌رفت، فاصله داشت. این موضوع دلایل متعددی دارد. دولت‌های گذشته نتوانستند قانون مستمر بهبود فضای کسب و کار را که در سال ۱۳۹۱ به تصویب مجلس رسید، اجرا کنند، بنابراین عملاً با مشکلات زیادی روبه‌رو بودیم. وجود امضاهای طلایی در بحث واردات که سرمنشأ رانت و فسادهای زیادی بود، خود مؤید وضعیت غیرقابل قبول است. با تلاش دولت شهید رئیسی، هرچه به سمت جلو حرکت کردیم، تلاش شد تا فضای کسب و کار کشور بهبود پیدا کند، اما به‌طور قطع در این زمینه هنوز هم موانعی وجود دارد.

• چه میزان از این موانع برطرف شده است؟ طی چندسال گذشته وزارت اقتصاد با ایجاد درگاه ملی مجوزها سعی داشت در راستای مقررات‌زایی گام بردارد و وحدت‌رویه‌ای در زمینه اعطای مجوز برای کسب و کارهای مختلف ایجاد کند. نفس این کار خوب است که گرفتن مجوز تسهیل شود، اما برخی دستگاه‌ها به دلیل اختیاراتی که در پی اعطای مجوز به آن‌ها داده شده، همواره از اتصال به این درگاه طفره می‌رفتند. در نهایت وزارت اقتصاد این موضوع را مورد اعتراض قرار داد. امضاهای طلایی در اعطای مجوزها بسیار مشکل‌ساز شده است. شخص رئیس‌جمهور شهید نیز سعی کرد این

راهکاری نوین برای فراهم کردن نقدینگی تولیدکنندگان

یکی از دغدغه‌های مهم واحدهای تولیدی و بنگاه‌ها مسئله تأمین سرمایه در گردش است. دولت سیزدهم سعی کرده این موضوع را برای تولیدکنندگان تسهیل کند. یکی از اقدامات این دولت، رونمایی از پروژه «تأمین مالی جمعی ارزی» محسوب می‌شود.



از طریق کنترل نقدینگی مانع تورم شود.»

مزایای یک طرح پیشرو

پروژه تأمین مالی جمعی دریچه جدیدی برای تأمین نیازهای ارزی شرکت‌های ایرانی و ابزار مطمئنی جهت جذب سرمایه‌های ارزی سرمایه‌گذاران خارجی در کشور است. توسعه بازار و افزایش حجم صادرات محصولات دانش‌بنیان در بازارهای جهانی و تحقق شعار سال نیز از دستاوردهای دیگر مسکوی تأمین مالی جمعی قلمداد می‌شود. حمیدرضا افشار، کارشناس بازار سهام در گفت‌وگو با «آتی‌نو» ضمن اشاره به روش‌های نوین تأمین مالی در بازار سهام، گفت: «با توجه به نیازهای مالی که شرکت‌های ایرانی امروزه با آن روبه‌رو هستند، به این مسئله پاسخ درستی داده نشده است. از یک طرف بانک‌ها به‌عنوان نهادهایی که به‌صورت سنتی اقدام به تأمین مالی می‌کردند، اکنون با محدودیت منابع

گزارش

سید احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی در مراسم گشایش نخستین سکوی تأمین مالی جمعی ارزی کشور در فرابورس، این پروژه را تجلی جدی تحقق شعار سال ۱۴۰۳ دانست و گفت: «این پروژه از جهات مختلف قابل‌توجه است؛ چرا که به‌واسطه یک نهاد رشدیافته در مجموعه نهادهای نظام تأمین مالی کشور سر بلند کرده و ریشه دوانده است. به‌طوری که می‌توانیم نسبت به آینده آن با اطمینان خاطر بسیار بالایی خوشبین باشیم.» او افزود: «این نهاد تأمین مالی به دلیل مشارکت ذی‌نفعان خود ویژگی متمایز و قابل‌اعتنایی دارد و آن نقش پررنگی است که فعالان بخش‌های غیردولتی و عامه مردم می‌توانند در این نهاد داشته باشند. از آنجا که این ابزار از سوی یک نهاد بلوغ‌یافته در مجموعه نهادهای نظام تأمین مالی کشور و از بدنه بازار سرمایه طراحی شده، اهمیت دوچندانی دارد. هر زمان جامعه اقتصادی کشور احساس کند این تلاش‌ها به جای ۴۵۰ طرحی که تا الان تأمین مالی جمعی آن‌ها آغاز شده، توانسته ۴۵۰۰ طرح و تعداد زیادی از نیازهای فعالان اقتصادی را با استاندارد پاسخگو باشد، موفق است.»

افزایش سقف تأمین مالی جمعی

مجید عشقی، رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار نیز با تأکید بر اینکه تأمین مالی جمعی ارزی قطعاً می‌تواند دستاوردهای بسیار خوبی برای اقتصاد کشور داشته باشد، گفت: «سقف تأمین مالی جمعی از ۲۵ میلیارد تومان به ۵۰ میلیارد تومان افزایش یافت.» او افزود: «برای تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط تا یک ماه آینده مسیر جدیدی معرفی خواهد شد تا سرعت تأمین مالی از بازار سرمایه با اعداد کوچک نیز سرعت بگیرد. با توجه به اینکه نرخ بالای بهره به یک چالش برای بازار سرمایه و بنگاه‌های اقتصادی تبدیل شده، نباید برای طولانی‌مدت ادامه پیدا کند. بنابراین ضرورت دارد سیاست‌های پولی به نحوی پیش برود که



پدیده‌ای که طی سال‌های اخیر در زیست اقتصادی تمام کشورهای جهان شاهد آن هستیم، تشکیل قدرت‌های بزرگ‌تر به‌منظور افزایش سود، سهم بازار و کاهش تأثیر ریسک‌های برون‌سازمانی مؤثر بر بنگاه‌های اقتصادی است.

تشکیل شرکت‌ها و سازمان‌های متوسط و بزرگ عمدتاً از چند طریق مرسوم صورت می‌پذیرد؛ برخی مؤسسات کوچک در اثر رشد به شرکت‌های متوسط و بزرگ تبدیل می‌شوند. تعدادی از ادغام چند مجموعه با هم یا خرید شرکت‌های دیگر تشکیل شده و گروهی نیز از ابتدا با سرمایه‌گذاری مستقیم دولت‌ها، شرکت‌های بزرگ، بانک‌ها و یا سرمایه‌گذاری از طریق تجمیع مالی صورت می‌پذیرد. با ایجاد بنگاه‌های فوق، چالشی نوین شکل گرفته و آن کاهش بهره‌وری و عدم چابکی در برخی سازمان‌های متوسط و بزرگ است؛ چرا که با روش اداره یک کارگاه یا بنگاه کوچک، نمی‌توان یک مجموعه صنعتی یا شرکت بزرگ را مدیریت کرد.

سازمان‌های بزرگ با توجه به وجود ذی‌نفعان متنوع چالش‌هایی متفاوت از جنس تعارض منافع، هم‌پوشانی وظایف، رعایت عدالت و مشابه آن‌ها را به‌صورت بسیار پررنگ تجربه می‌کنند. حل این معضلات نیاز به سیستم مدیریتی، قانون‌گذاری و کنترلی دارد که در آن وظایف، عملکردها و فرایندها در راستای اهداف سازمان مقرر، مدیریت، کنترل و نظارت شوند. اینجاست که ضرورت مهم ساختاری به‌نام حاکمیت شرکتی رخ می‌نماید. حاکمیت شرکتی یا مدل‌های مختلف خوداهداف و دیدگاه‌های مختلفی را پی می‌گیرد. برای مثال مدل آمریکایی سهام‌دارمحور بوده و ساختار حاکمیتی سیستم روی به حداکثر رساندن سود سهام‌داران تمرکز می‌کند. سهام‌داران نیز بر عملیات روزمره شرکت کنترل دارند. براساس این مدل، سهام‌داران بالاترین ریسک را در بین ذی‌نفعان دارند. بنابراین محوریت کنترل و مدیریت باید حول آنان بچرخد. در مدل اروپایی تمرکز بر منافع تمامی ذی‌نفعان مستقیم و غیرمستقیم متمرکز است و قوانین مبتنی بر مسئولیت‌های اجتماعی نقش پررنگ‌تری در این سیستم ایفا می‌کنند. مدل ژاپنی مدلی دیگر است و به مدل بانک‌محور مشهور است و بر بانک‌ها متمرکز می‌شود؛ چرا که در این کشور، از یک‌سو شرکت‌های بزرگ و بانک‌ها با بهره‌های نزدیک به صفر تشکیل می‌شوند و از سوی دیگر دولت، بیشترین تأثیر و میزان ریسک را عهده‌دار بوده و به‌طور مستقیم در هیأت‌های نظارت و مدیریت نقش دارد. حاکمیت شرکتی فارغ از این، پاسخگوی چالش‌های بزرگی در مدیریت شرکت‌هاست. روند فوق با مشخص کردن وظایف، نقش‌ها و حدود اختیارات تمام ذی‌نفعان و مدیران، مسئولیت‌های آنان نسبت به همدیگر و نهادهایی را که هرکدام از اجزای یک شرکت باید پاسخگوی آن باشند را در ابتدا مشخص و تبیین می‌کند که هر جزئی برای ورود به این سیستم چه شرایطی را باید بپذیرد. بنابراین در جایگاه یک مرجع، به حل و فصل بسیاری از اختلافات و تفاوت سلاقی می‌پردازد. این کار بزرگ‌ترین هدیه را که همان انسجام، یکپارچگی و استمرار در یک شرکت است به آن می‌بخشد. مشخص کردن استراتژی شرکت سبب تسهیل وضع قوانین به علت مشخص بودن سمت‌وسوی حرکت شده و مانع صدور و ایجاد قوانین خارج از چارچوب دیدگاه سازمان می‌شود. چنین ارگان‌هایی تا حد زیادی از شریک‌های سیستماتیک در امان می‌مانند. به این دلیل که استراتژی تبیین‌شده، اجازه تشکیل و به‌خطر افتادن دارایی سرمایه‌گذاران در حوزه‌های اقتصادی که سیاست‌های سیستم با سیاست‌های شرکت هم‌راستا نیست را نمی‌دهد. دولت‌ها با در نظر گرفتن قوانین حاکمیت شرکتی سعی در حفظ عملکرد خود در مسیر شرکت‌های استراتژیک و بزرگ کشور دارند. سازمان‌های متکی بر این نوع حاکمیت به‌راحتی چالش‌های ناشی از تضاد منافع و مسئولیت‌های اجتماعی را که گریبانگیر این گونه سیستم‌هاست به حداقل رسانده و از طرفی یک معیار مناسب برای بررسی عملکرد مدیران ایجاد می‌کنند. این سنجه موجب ارتقای سطح مدیران و به‌تبع آن دستاوردهای کاربردی برای سیستم می‌شود. با توجه به موارد مطرح شده، باید به این نکته توجه داشت در شرکت‌های بورسی که تعداد سهام‌داران بسیار زیاد و مشکلات فوق در بالاترین حد است، به چه میزان تدوین قوانین مناسب و جامع حاکمیت شرکتی و اجرای آن‌ها می‌تواند مؤثر باشد و باعث انسجام شرکت‌ها شود.